

N:o 110.

Af herr F. W. Thorsson, om skrifvelse till Kungl. Maj:t
angående dispositionsrätten till Djurgården m. m.

Bland de förmåner, som tilldelats den regerande monarken, är dispositionsrätten öfver Kungl. Djurgården en ingalunda oviktig. Enligt tillgängliga handlingar grundar sig denna rätt på Rikens Ständers underdåniga skrifvelse den 1:sta december 1809, hvarigenom Ständerna erbjödo Karl XIII, att till bestridande af samtliga utgifter till hofhållningen m. m. emottaga en viss årlig summa mot det att till Rikets Ständer öfverlämnades »såsom en i evärderliga tider åt dem förbehållen rättighet» förvaltningen och användandet af de Kungsladugårdar m. m., som förut stått under Konungarnes omedelbara styrelse med iakttagande dock att »den här vid hufvudstaden belägna Djurgården bör förblifva under Kungl. Maj:ts enskilda disposition», i sammanhang härmed ständerna emellertid anhöllo, »att den s. k. Djurgårdskassan måtte endast få användas till Djurgårdens förbättring och förskönande samt därvarande broars och vägars underhåll och icke graveras med särskilda aflöningar eller gratifikationer till några vissa personer».

Enligt statsrådsprotokollet den 26 februari 1810 antog Kungl. Maj:t Rikens Ständers erbjudande på sätt och med villkor ofvannämnde skrifvelse innehöll.

De regerande monarkerna ha med stöd häraf i snart ett sekel efter denna öfverenskommelse handhaft denna dispositionsrätt.

Då jag nu vid en ny monarks uppstigande på tronen dristar mig påkalla Riksdagens uppmärksamhet för detta kungliga prerogativ, sker

detta i främsta rummet på grund af den förändring i värdet af detsamma, som under senare tider uppstått. För 100 år sedan var Stockholm en stad om något mera än 70,000 invånare. Jordvärdet i dess omgifningar var ringa, och därför torde detta prerogativ då ha synts Rikets Ständer föga betydelsefullt.

Nu äro förhållandena helt annorlunda. Stockholm har mer än fyrdubb- lats i folkmängd, behovet af utrymme har framstått med allt större styrka. Och jordvärdena i omgifningarna ha stegrats rent otroligt. Som exempel må anföras följande: År 1892 tillsattes af regeringen den s. k. Djurgårds- kommittén, som år 1893 afgaf sitt betänkande. Af detta framgår bland annat, att endast en del af den s. k. Norra Djurgården kunde värderas till 200,000,000 kronor. Afkastningen af Norra Djurgården beräknades då till blott 35 à 40,000 kronor årligen.

Hvad »Södra Djurgården» angår, har jag icke kunnat anskaffa upp- lysningar om dess värde eller årliga afkastning. Ty med detta område och dispositionen öfver detsamma råder, likasom beträffande hela Djur- gårdsförvaltningen, det egendomliga förhållandet, att Kungl. hofförvalt- ningen undandragit desamma Riksdagens och statsrevisorernas pröfning och kontroll.

Då det torde kunna anses som föga rimligt, att dessa tillgångar, som torde i värde motsvara mer än hälften af hela vår statskuld, fortfarande okontrolleradt disponeras af Hans Maj:t Konungen, dristar jag mig vörd- samt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och därpå grundade förslag i syfte, att Hans Maj:t Konungens enskilda dispositionsrätt till Kungl. Djurgården måtte upphöra; samt att, intill dess denna Hans Maj:t Konungens dispositionsrätt upphör att gälla, förvaltningen af den s. k. Djurgårdskassan måtte vara underkastad Riksdagens kontroll och revision.

Stockholm den 25 januari 1908.

F. W. Thorsson.

I motionen instämma:

<i>Värner Rydén.</i>	<i>Rob. Karlsson.</i>	<i>Nils Persson.</i>	<i>N. Edv. Lindberg.</i>
<i>Bernh. Eriksson.</i>	<i>E. C. Kropp.</i>	<i>A. Thylander.</i>	<i>L. J. Carlsson.</i>
<i>A. C. Lindblad.</i>	<i>A. J. Christiernson.</i>	<i>Aug. Nilsson.</i>	